

DÉLVIDEK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb iraszbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felveteli és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczben. Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottak — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi július 1-én.

26. szám.

Versecz 1894. évi jun. hó 28.

Mióta a magyar nemzet értelmiségének középosztálya, a polgárság öntudatosan halad azon az úton, mely a nemzeti vagyonsodás felé vezet, azóta a kis városok jövője és jelentősége nemesak nemzetgazdasági szempontból emelkedett kiváló fontosságra, hanem a művelt magyar iparos-osztály értelmiségének törekvése nemzeti szempontból is figyelemre méltó.

A magyar nemzet megizmosodásának egyik főfeltétele ma már kétségtelenül az, hogy képesek-e a vidéki kis városok érdekeiknek érvényt szerezni?

A legtöbb vidéki kis város mintegy középpontja a hozzá természetszerűen csatlakozó vidék anyagi emelkedésének és szellemi műveltségének s így mindig csak attól függ az illető vidék fölvirágzása is, hogy helyes irányban, helyes módon tudja-e valamely kis város ezen feladatát megoldani.

Annak ellenére, hogy mi agrikulturnemzet vagyunk, iparunk is némi részt kér a világversenyben. A mezőgazdaság terményeinek feldolgozásában, jelesül a malom- és bőripar terén mondhatjuk: jelentékeny helyen állunk s ezzel már a külföldnek is számolnia kell. Nem csodálkozhatunk tehát, hogy a mezőgazdasági gépgyártás is oly fényes fejlődésnek indult, hogy a kül-

földi töke is megtelepedett nálunk, melynek kamatai szépen ki is vándorolnak, a mi világos kárunkra.

Az utóbbi időben a nagyiparnak esztelen versenye, nincs valami lelkiismeretes tekintettel a szerényebb anyagi erővel dolgozó kisiparra, mely pedig nem versenyezhet mással mind szolidaritásával és becsületességével.

Azt ma mindenki elismeri, hogy a kisipar kérdése, fontos napi kérdéssé lett. Mély belátású államférfiak, avatott nemzetgazdászok törik elméjüket e kérdés helyes megoldásán. Hogy sikerül-e, ez a jövő titka. De mi a siker tekintetében aggályokat táplálunk. Az állam erejének biztosítása lenne e kérdés megoldásának jutalma, mert egy osztályt mentene meg jóformán az elzúllás és proletáriátus ellen, mely osztály eddig becsületes munkával kereste kenyerét.

A nemzeti fejlődés és társadalom kifejlődése egyenesen a kisipar virágzásától függ. Mert a kisiparos becsületes munkájával nemesak vagyoni függetlenséget ér el, hanem önállóságot is. A pénzt és vagyont arányosabban osztja el, továbbá a szabadságszeretnek alapját is nagyobb mértékben vetheti meg.

A független és vagyonos osztály mintegy gerinczét képezte mindenkor az élő nem-

zetnek s ezt a középosztályt, ha pusztulni kezd, minden áron meg kell menteni.

Első törekvésünk legyen tehát, hogy a középosztály anyagi boldogulásának útját ne vágjuk el, hanem a társadalom intező férfiai oda törekedjenek, hogy böles előrelátással a jövőbe tekintve, minden közügy, mely e kérdéssel összefüggésben van, a kisipar érdekében intéztessék el. Azon kell lenni a magánosoknak is, hogy a vidék kis-ipara a nemzeti eszmék szolgálatába tereltessek. Ott, a hol ádáz kezek azon működnek, hogy a kisipar képviselőit terrorizálják a magyar nemzeti eszme rovására, erélyesen kell a kisiparosok védelmére kelni.

De viszont magának a kisiparnak sem szabad tétlenül nézni a viszonyok alakulását, nem szabad arra várni, hogy mindég és mindenben az államhatalom, vagy a hazafias társadalom jöjjön segítségére, hanem önmagának legyen feladata a saját érdekében elfoglalni a küzdő-tér a helyes irányban. Fontolják meg iparosaink józan észszel, hogy a kisipar fejlődése nemesak egyéni érdekük, hanem nagy és fontos nemzeti érdek, melynek előmozdítása hazafiúi és erkölcsi kötelesség.

Azt mondtuk az imént, hogy a kisiparnak magának kell első sorban segíteni

Tárca.

Feloldozás.

A halott fejénél lobogó két gyertyaláng arnyéka kigyózza tánczolt a homályos falon, egyébként azonban nem mozdult a szobában semmi.

Pál Tamásné ott ült a kis asztal mellett, sapadt feje kinyújtott karján pihent, fekete haja, melyet még csak imitt amott tarkított egy-egy ősz szál, végigomlott a vallán. Merev tekintete odatapadt a fia olomszínű arcára, arra a kis fekete pontra a bal halántékán, a lecsukódott szemekre, a melyek nem fognak folyni többé sohasem.

Egészen egyedül virrasztott a halottja mellett. Rettenetes fájdalomnak örült féltékenységében nem túrt maga mellett osztályos társat. Magának követelte az egész gyászt, az egész veszteséget, úgy érezte, hogy rajta kívül nincsen joga másnak se könyhöz, se fájdalomhoz. Közel sem érezte a halottjához senkit.

Az első irtózat kitorésein, a kétségbeesés atkozódásain, a féktelen fájdalom kifakadó szemrehányásain már túl volt. Valami tompa megadásba sulydott a lelke, valami tébolyító érzéketlenség lett urrá az agyan és ejtette hatalmába egész valóját.

Nézte, nézte egyre az ő hideg halottját, az ő egyetlen, megsemmisült reményét, elrabolt

mindenségét és ő maga elenyészett, semmivé lett ebben a rettenetes fájdalomban, mely egész lelkét összezsúzta.

Tehát elment, itt hagyta őt, a kinek mindene volt, talán nem is jutott az eszébe, talán a kiröppenő lélek utolsó látománya is a más képén homályosult el, az utolsó hang, az utolsó sóhaj is másnak szolt.

Irtózatot, örült gyűlöletet érzett az iránt a „más” iránt. Szerette volna megölni, semmivé tenni ezt a nyomorult, hitvány teremest, úgy a mint megölte, semmivé tette az az ő szívet, az ő boldogságát.

Ha elébe jönne, ha előtte állana, hogy reá rohanhantna, hogy megragadhatná, hogy befójtana azt czedá lelkét orokre.

Egyszerre ijedten kapta fel a fejét. A szoba ajtaja hirtelen felpattant gyorsan, hevesen,

Egy nő állott a küszöbön, szép, nyulánk szöke asszony, tágranyitott ajkakkal, hófehér arczczal. Látszott, hogy futva jött idáig, egész szép teste remegett az izgatottságtól, a szemében láz égett,

Egy pillanatra megállt az ajtnál, a mint tekintete a halott arczára esett. Öntudatlanul is a homlokához kapott s odadólt az ajtófához

Az özvegy felállott a kis asztal mellől, végig mérte a fiatal asszony, hidegen, élesen, sértőn.

Megállt, mintha nem hinne a saját szemé-

nek. Azután eléje ment és gyűlölettől, haragtól reszkető hangon szolt oda a remegő nőnek: — Mit keres ön itt, asszonyom?

Az nem tudott válaszolni. Valami névtelen iszonyat lezárta az ajkait, csak nézte megriadt szemmel hol a halottat, hol ezt a gyűlölettől égő asszonyt.

— Mit keres ön itt, Szele Sándorné? Mi hozta önt ide? Mi oka, mi joga van önnek ahhoz, hogy ide belépjen?

A megriadt asszony végre szóhoz jutott. — Ne szóljon hozzam ezen a hangon, asszonyom. Hígyje meg, okom is, jogom is van hozzá, hogy ide jöttem.

— És ha én kiutasítom önt innen!

— Oh, azt ön nem fogja tenni. Ehhez a ravatalhoz nekem is van közöm. Ebből a gyászból részt kérek én is, ebben a halottban nekem is van siratni valóm.

Pál Tamásné odalépett egészen az asszony elé, égő tekintete, izzó gyűlölettel meredt bele annak nedves kék szeméibe.

— Megtiltom onnek, hogy ezeket mondja. Takarodjék innen, míg számon nem kérem öntől a fiam életét! A fiamét, a kit ön a halálba kergetett, a kit ön megölt. Gyilkos!

Szele Sándorné nem lépett hátrább. Fel-emelte sogaázó, szép fejét és könyes kék szeméi kiállották az anya égő tekintetét.

— Ön tehát engem vádol, asszonyom! Nem csodálkozom rajta; hiszen az én agyamat

Ezt azonban csak úgy éri el, ha a viszonyok helyes felismerésével, részt vesz mind ama mozgalmakban, melyek a hazai kisipar emelése tekintetében országsszerte fogantatosítatnak. Ha délvidéki városaink öntudatra ébredve ki tudnak bontakozni a békák közül, nagy munkát végeznek, mely nagy időkre fog kihatni.

Tanítógyűlés Oraviczán.

Felhívás a délmagyarországi tanítókhöz!

Miként a délmagyarországi tanítóegylet elnökségének lelkes felhívásából ismeretes, a folyó évi XXVIII. délmagyarországi tanítógyűlés július 9., 10., 11. és 12. napjain Oraviczán fog megtartatni.

Városunk közönsége örömteljes vendégszeretettel fogadja a nagyérdemű egyesület idejáruló tagjait s az alulírt helyi bizottság minden jó igyekezetét felhasználja arra, hogy azon pár nap, melyet körünkben töltenek, minél hasznosabban, minél kellemesebben teljék el. Városunk lakossága őszintén örvend, hogy a hazai tanügy derék bajnokainak fogadtatásával újra kinyilváníthatja a magyar kultúra iránt való érdeklődését, midőn szeretettel fogadja azokat, kik e magasatos ügynek önzetlen tevékenység-gel szolgálatában állanak.

A tanítógyűlés s a vele egybekötött ünnepségek és kirándulások sorrendjét az elnökséggel egyetértve következőképen állapítottuk meg:

Július 9-én d. e. 1/2 11 órakor megérkezés Oraviczán; fogadtatás, elszállásolás. A délutáni 1/2 5 órai vonattal érkezöket hasonlóan az elszállásoló bizottság fogadja, melynek tagjai vörös karszallagot viselnek. A kocsikkal vagy más vonattal érkezöket a polgári fiúiskolában, mint a helyi bizottság központi irodájában, jelentkeznek. Délután 4 órakor választmányi ülés a lövökert nagy termében. Este 8 órakor ismerkedési estély ugyanott. A vendégek időközben városunk nevezetességeit, (a polgári fiúiskolában rendezett tanszer- és rajzkiallítás, ásványolajgyár, Kneipp-intézet, színház stb.) tekintik meg.

Július 10-én d. e. 9 órakor nagygyűlés a lövökertben. Délután 1 órakor társasbéd ugyanott (személyenként, zenével együtt, ital nélkül, 1 frt 50 kr.) Délután 4 órakor kirándulás Csik-

is bolygatja a kin, hiszen az én szívemet is morzsolja a fájdalom. A vádlottnak megvan a védelem joga, esdve kérem ne tagadja meg tőlem e jogot ön sem.

Az özvegy végigmérte hosszan, sötétben.

— Itt kér ön engem, hogy meghallgassam.

Itt, a fiam meggyilkolt hideg teste mellett. Ön még menségre nyitja ajkait, mikor ime ezek örökre lezarultak, ön még a szemeimbe mer tekinteni, mikor ezek örökre elhomályosultak, ön nem áll, nem fél idejönni aldozata koporsója mellé!

— Nem, én nem félek, asszonyom! Hígyjen nekem, hallgasson meg, konyorgón önnek. Önhöz jöttem. Tudtam, hogy itt találom és tudom, hogy felment, ha meghallgat.

— Felmenteni önt! Soha, soha!

A szép szöke asszony egyszerre kiegyenesedett. Emelt fővel, emelt hangon szólalt meg:

— Mi jögon és miért vadol ön engem, asszonyom? Feleljen erre nekem! Nem kérem most már, hanem követelem! Ön elűzhet engem fia ravatalától, ön megátkozhat engem, de vadolni, Istenemre mondom, nincsen joga. Ime, idejöttem önhöz, elmondani mindent, a mint volt, a mint történt. Hát mi az én bünöm? Hogy becsületes maradtam, hogy hü maradtam ahhoz, a mit az oltár előtt fogadtam meg a szívem, a boldogságom arán is.

Asszonyom, én feleség vagyok és anya, nekem férjem és gyermekem van. Boldog voltam és megelégedett mindaddig, mig az ön fiával nem találkoztam.

Nem akarom én vadolni önt, asszonyom, ön előtt és az ö ravatalánál, hiszen ez bün és örültség volna. Szerelme, mely irantam lelkében kigyult, nem volt léha szeszély, hanem egy végzetes szenvedély. Az én asszonyi szemeim látták jól, mint küzd ez áldatlan érzélem ellen a kétségbeesés erőlködésével. Isten a tanum, hogy az önlgyözés e harcában én mindig segítségére valék. Én is rettegtem a veszélyt, melynek lehe körülengett és én is rajta voltam teljes erőmmel, hogy az távol maradjon tőlünk.

lovára (oda és vissza 1 1/2 óra) a kies fekvésű róm. kath. templom, továbbá a sörfözö megtekintésére; kiinduló pont a lövökert. Este 9 órakor táncmuzsáság ugyanott. Belépti díj a vendégeknek 30 kr., nem tagoknak 0 kr.

Július 11-én d. e. 8 órakor a délmagyarországi tanítóegylet közgyűlése a lövökertben. Délután 2 órakor kirándulás Marillara; vagy gyalog (oda s vissza 3 1/4 óra) vagy kocsin, ez utóbbi esetben személyenként 1 forint. Gyülekező hely a sétatér.

Július 12-én kirándulások a „Délvidéki Kárpát-Egyesület“ oraviczai al-osztályának vezetése alatt:

1. csoport: 1/2 6-kor reggel különvonaton Aninára, itt a gyárak megtekintése (ebéd à la carte) s vasuton vissza, csatlakozással az Oraviczáról d. u. 1/2 4 órakor elinduló vonathoz: személyenként 1 frt.

2. csoport, Reggeli 4 órakor gyalog Marillán át Aninára (3 1/2 óra), vissza az első csoporttal; személyenként 1 frt.

3. csoport, Reggeli 4 órakor gyalog a zsitini vízesésekhez (reggeli), innét a felhagyott lövonatu vasut utján, — honnét pompás kilátás nyílik a zsitini völgyre — Krassova vasutállomásig (ebéd), csatlakozás az első csoporthoz. — Személyenként étkezéssel együtt 1 frt. 60 kr.; — csak gyakorlott turistáknak ajánlatos. (7 órai gyaloglás)

4. csoport, Reggeli 4 órakor gyalog Marillán át Predetre; megtekintése a Bibelféle nagyszerű kőbányának (vendéglö), innét a Polom hegyre (párját ritkító gyönyörű kilátással) s Krassova allomásra (ebéd) itten csatlakozás az első csoporthoz. Személyenként étkezéssel 1 frt 50 kr. (5 órai gyalogut).

5. csoport Reggeli 4 órakor gyalog a Szimeon hegyen (pompás kilátás az egész délvidékre) át Pojana Juliára (villás reggeli a fenyvesligetben), innét a Roll-ra, Pethö-sziklahoz, Ilonka-barlanghoz s Marillán át vissza. Személyenként étkezéssel 1 frt (6 órai gyalogut)

6. csoport Reggel 4 órakor gyalog Csiklován át Kalugara (remetelak, idöszaki forrás), itt reggeli, innét az új és régi Rollra, Pethö-sziklahoz, Ilonka-barlanghoz s Marillán át vissza Oraviczára; személyenként étkezéssel e frt 20 krajczar. Csak gyakorlott hegymászóknak! (7 órai ut).

7. csoport Reggeli 4 órakor gyalog Marillán át Livada-mare és Helbrumra itt a forrásnál reggeli, Panur (ebéd à la carte) s vissza

Kerülni kezdett és én is kerültem önt. Kerültem remegve és óvakodva, mert éreztem hogy a láng, a mely szívét emészti, lassanként megfogja az én szerencsétlen lelkemet is. Küzdötünk, asszonyom, mind a ketten, s elhiheti, hogy az a küzdelem nagyon, nagyon nehéz volt. Tudom, hogy az ö részéről nehezebb, mint nálam. Nekem gyermekem van, asszonyom és ez a gyermek hatalmas, erős gyamolom volt nekem ebben a romboló harcban. Neki nem volt senkije, én érzem, én tudom, hogy ez mit jelent.

Es egyszerre — elöttem állott újra. Oh milyen irtózatos, milyen rettenetes pillanat volt ez. Kért, konyorgott, ott vergődött elöttem, azutan fenyegetödzött, duhögött . . .

Es én, asszonyom — én — elüztem önt.

— Elüztem, pedig eskuszöm önnek mindenre, a mi szent elöttem, osszerombolt boldogságom emlékére, Istenemre, az ön halottja elköltözött lelkének drága üdvösségére hogy én szerettem az ön fiát, asszonyom szerettem úgy a mint ö engem, vagy talán jobban, szerettem úgy, csak lehet ez életben. Üres rom lett utána a lelkem, remény és jövendő nélkül, — de öh szóljon kérem, — szóljon, tehettem-e másként, lehettem-e másként cselekednem? Megérdemlem-e az ön átkat, gyölöletét, mert így cselekedtem? Tudom, tudom, hogy önnek mindene volt, de asszonyom, nekem is van gyermekem, hat mit tettem volna, hát mit csinálhattam volna? Hígyje meg — nem vagyok bünös, — csak szerencsétlen, nagyon szerencsétlen.

A fiatal asszony odavetette magát a halott elé, szép fejét odahajította a ravatal sarkára és sirt hevesen, keservesen.

Pal Tamásné egy pillanatig még ott állt a helyén, azutan lassan odalépett a zokogó asszonyhoz, erős aszott kezével végig simogatta annak kibomlott, dus aranyhaját és mialatt besett égö szemeit elfutotta az enyhítő nedvesség, félig szemrehányó, félig szánó hangon szölt hozzá:

— Oh milyen kegyetlen ön, gyermekem, még attól az egy vigasztalásomtól is megfoszt, hogy önt atkozhassem.

Oraviczára; személyenként a reggeliért 30 kr. kocsival Stájerlakról vissza 1 frttal több

8. csoport, Reggeli 4 órakor kocsin Szokolára (várromok), itten reggeli, innét gyalog Ocubé-ra tengerszem, nagyszerű vízesések) ebéd; vissza gyalog Szokolára (oda-vissza 4 óra) s kocsin Oraviczára. Személyenként étkezéssel 2 forint 50 kr., a gyalogut helyett ökörszekérrel ötven krajczarral több.

9. csoport, Reggeli 4 órakor kocsin Marillán és Stájerlakon át Ponyászkára (ebéd à la carte a vendéglöben), hol a Bibél család szép nyaralóit, gyönyörű fenyvest és egy kies fekvésű pisztrangtavat láthatni. Innét a híres Coronini-forráshoz és vissza Oraviczára. Személyenként 2 forint.

Az első csoportot kivéve, a többiek csakis legalább 6 kiránduló jelentkezése esetében történhetnek meg. A gyalog és kocsin kirándulók gyülekező helye a Pilzeni sörcsarnok, az Aninara utazóké a vasuti pályaudvar.

A tanítógyűlésre jelentkezőket tisztelettel felkérjük, sziveskedjenek a jelentkezésnél határozottan nyilatkozni, vajjon a társasbédén s a kirándulások egyik vagy másik csoportjában részt öhajtanak-e venni. Ez utóbbi esetben az 1 frtnyi részvételi díjon kívül a kiszabott díjakat is kegyeskedjenek beküldeni.

Oraviczán, 1894. évi június hó 19-én.

Hazafias ödvözzlettel:

A XXVIII. délmagyarországi tanítógyűlés oraviczai helyi bizottsága.

Napi hírek.

Évzáró ünnepély a főreáliskolában. Lélekemelő szép ünnepélyvel fejeztetett be az iskola év főreáliskolánkban. A róm. kath. templomban tartott háladó isteni tisztelet után zsufozásig megtelt az iskola nagy terme díszes és előkelő közönséggel különösen a nők jelentek meg nagy számban. Bekezdöül az ifjusági zenekar énekelte el a „Marseillaise“-t, majd Hajdu M. szavalta el Arany „Szondi két apródja“-t. Miklóssy J., Waniss V., Marits J., Kiss L., Rittinger E., Köszl R. ritka preczizitással játszotak néhány zenedarabot. Az ünnepély fénypontját Buday József főreáliskolai igazgató hosszabb beszéde képezte, melyben meleg szavakkal emlékezett meg Versecz város polgárainak aldozatkétségéről, megható érzékeny búcsút vett a régi intézettől, majd pedig a jutalmakat osztotta ki. „Versecz és vidék magyar nyelvetjesztö egyesülete“ nyolczvan korona jutalmat tüzött ki, melyből kitüntetés kaptak: Seemayer F. VIII. o., Kehrer Gy. VII. o., Kerpel S., Csik M., Waldherr F., Brassován N., Hajdu M., Hochbein J., Waldherr T., Greszler Gy., Tokin M., Incze K., Loosz V. Weisz D. és Veres K. Az önképzö körben Miklóssy J. két dolgozata. Schmitz Jenö, Láng József, Kiss László és Hajdu Mihály. A „verseczi tornaegyesület“ által adott 25 korona jutalom szintén ez alkalommal osztatott ki. A Trembalszky-féle ösztöndíjból 200—200 koronát kapott Seemayer Ferencz és Ivácskovics Lázár. A tanári testület által a majálisok jövedelméből gyűjtött ösztöndíj alából 100 koronát kapott Wanisch Vilmos VIII. o. tanuló. Miklóssy István érettségít tett tanuló, ugy a távozó VIII. osztálybeli, mint az intézetnek jövöire is megmaradó tanuló nevében megható búcsút vett azon megszentelt falaktól, melyben a tanintézet 41 viszontagságos éven által nevelte a haza jövendő polgárait. Szörényi József rendes tanar vezetése alatt ezutan kitünöen adta elő az ifjusági énekkar Goll „Tornászindulójá“-t. Így végzödzött az utolsó ünnepély azon régi hajlékban, melyben a tanári testület az utolsó 10—15 év alatt megtörvén a régi, az ötvenes években a germanizálás bevallott céljából felállított alreáliskola által terjesztett, a feledés fátyolával borított, bár néhanéha még most is kísértö szellemet — s megvetette alapját a magy. kir. állami főreáliskolának.

Ntdö Lászlóffy László róm. kath. esperes plébánost mult szerdán tartott névnapja alkalmából szivélyes ovációkban részesítettek tisztelői. A refektorium kicsinek bizonyult a tisztelgök befogadására. Tosztookban sem volt hiány. Lelekesen éltették é hazafias népszerű lelkész.

Eljegyzés. Sonnenschein Julcsa k. a. a mult napokban eljegyezte Farkas Samu aradi kereskedö. Gratulálunk!

Kitüntetés. Dr. Kormos Béla verseczi kir. közigyzö, nagybirtokos, a föld-nivelésügyi magy. királyi miniszterium felhívása folytán a bécsi nemzetközi élelmezési és termelési kiállításra, a moraviczai nagy birtokáról oly kitünö

szénát küldött fel, hogy arany éremmel tüntették ki. Gratulálunk!

Gyógyszertár eladás. Az Andrássy sétáren fekvő Erős Aladár féle gyógyszertárát Sóos J. mátészalkai gyógyszerész vette meg.

Magyar kir. állami főreáliskolánk tiz kinevezett rendes tanára a múlt hetfőn tette le a hivatalos esküt. Két új tanári állásra, a pályázat kiíratott.

Az iskolák hete. A tisztelendő növérrek vezetésére bizott községi polgári és elemi leány iskola vizsgálatáról, a felmutatott eredményről szintén a legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk. Volt idő, midőn lapunk hasábjain 8-10 esztendővel ez előtt másként is írtunk nevezett tanintézetéről. Azóta a viszonyok gyökeresen, örvendetesen megváltoztak. Azok a tisztelendő növérrek nagy kitartással, szép energiával nem csak magok teljesen elsajátították a magyar nyelvet, hanem annak tanításában meglepő eredményt is mutatnak fel. A növendékek kézimunkái, dolgozatai, különösen írásai különös csínről, jó ízlésről, tesznek tanubizonyosságot. A zene és énekvizsga gyönyörködtető ünnepélylyé vált. — Mayering Emma magán leánynevelő és tanintézetében június 26. 27 és 28-an tartatott meg az évfáru vizsgálat. A régi jó hírnevű tanintézet vizsgálatainál mint vizsg. elnök, a fehértemplomi állami felső leányiskola igazgatónöje szerepelt. A tehetősebb családok gyermekeiből álló növendékek igen szépen értelemesen feleltek. A magyar nyelv tanítására nagy gond fordítatott. Az ének és zenevizsgálaton nagy és díszes közönség jelent meg. Az előadott zene és énekek, szavalatok sok tapsot arattak. Láttunk igen csinos kézimunkákat is. — Gerő Vilmos nyilvánossági joggal ellátott magán elemi iskolájában tartott vizsgálatok ismételtén meggyőzték benünket arról, hogy az a jó hírnev és elismerés, mely ez intézetet alapította óta környezi — igazán ki is van érdemelve. A tulajdonos és Schmedt tanító gyakorlott paedagogusok. Különösen a magyar nyelv tanításában mutatnak fel kiváló szép eredményt. Gerő magán iskolája annyiban is kivívta és kivívja a pálmát, a mennyiben a német, szerb anyanyelvű szülők azon határozott célzattal viszik intézetébe gyermekeiket, hogy a középiskolában nélkülözhetetlen magyar nyelvi ismereteket elsajátíttassák. Gerő intézete ezen célznak fényesen megfelel. Nem magyar anyanyelvű volt tanítványai a középiskolákban minden felé kitűnnek.

Tornaünnepély és évfáruünnepély a főreáliskolában. Az a meleg érdeklődés, melyvel városunk és vidékünk közönsége az állami kezelésbe atvett főreáliskola iránt viseltetik, megnyilatkozott a múlt esztendőn és pénteken is, midőn az ünnepélyes tornavizsga és verseny, valamint a záróünnepély tartatott. Azok a mutatványok, az a szép magatartás és fegyelmesség, melyet Janelli József főreál. isk. tanár tanítványaival elért, teljesen kivívták nem csak a laikusok tetszését, hanem a szakemberek elismerését is. A helybeli tornaegyesület ez idén és jutalmakat tűzött ki, a verseny alkalmával nyertesek lettek: 1. Nyújtó versenynél I. díj: Thier Ferencz. II. díj: Thier József, dícséret: Gettmann Imre. 2. Korlátverseny. I. díj: Nessel Zoltán, II. díj: Andrejevics Janos, dícséret: Heim Arthur. 3. Tavugrás I. d. Thier József, II. d. Blum K. 4. Kötélhuzás győztes Fritz Jenő. VI. o. 5. Kötélhuzás: Thier Ferencz VII. o. — 6. Súlydobás: I. Neukomm Ferencz, II. Blum Karoly. 7. Birkózás: I. Milosevics Milos, II. Andrejevics J. 8. Rudemelés I. Kehrer Gyula 9. Szorgalomdíj: Incze Ede VI.

A temesvári kir. posta és távirtd igazgatóságnak 760. számú rendelete folytán a helybeli posta és távirtd hivatalnál ajánlott levelek júli. hó 1-jétől kezdve úgy a déli 12-2 óráig valamint az esteli órákban 6-9-ig, tehát az egész nap folyamán feladhatók. A hivatalos órák köznapokon következőleg vannak megállapítva: 1. A távirtd és távbeszélési szolgálat: csak úgy mint eddig: 2. A postautalvány és takarékpénztári szolgálat: szeptember hó 1-től — május hó 31-éig d. e. 8-12-ig, d. u. 2-5-ig, június hó 1-től — augusztus hó 31-éig d. e. 8-12-ig d. u. 3-5-ig. 3. A pénzlevél és csomag feladás: szeptember hó 1-től május hó 31-éig d. előtt 8-12-ig, d. u. 2-6-ig, az export csomagok délutáni 3 óráig adhatók fel: június hó 1-től augusztus hó 31-éig d. e. 8-12-ig, d. u. 3-6-ig az export küldemények délután 4 óráig adhatók fel. Vasárnap az összes posta küldemények csak délelőtt 8-11-óráig adhatók fel, illetőleg szolgáltatnak ki, kivételt azonban az ajánlott levelek képeznek, mely vasárnap délután 3³⁰ — 4³⁰-ig szintén feladhatók.

Hány tanuló jár a verseczi községi népoktatási tanintézetekbe? Ezen kérdésre következőleg felel meg a Boiger Károly igazgató által az iskolaszékelé terjesztett jelentés. A Beiratott év elején a) az elemi népoktatási iskolába 1588 tanuló; még pedig 792 fiú és 796 leány. Ezek közt volt vallás szerint 1420 rom. kath., 2 gör. kath., 66 görög keleti, 7 református, 13 evangélikus, 79 izraelita és 1 nazaráenus. Anyanyelv szerint 94 magyar, 1425 német, 43 szerb, 22 román, 1 tót, 1 cseh és 2 cigány. Születés szerint helybeli 1464, vidéki 107 és külföldi 17. b) Polgári leányiskola. Beiratott összesen 186. I. o. 63: — II. o. 52; — III. o. 35; — IV. o. 36 t. — Vallás szerint 120 r. k., 39 gör. kel. 3 evang., 24 izraelita. Nyelvek szerint 32 magyar, 115 német, 32 szerb és 7 román. Születés szerint 161 verseczi és 25 vidéki. Ha ezen számokhoz hozzávesszük még a város által fentartott gör. kel. tanintézetekbe járó 1000-nél több tanuló, Mayering Emma elemi és polgári leányiskoláját, Gerő magán elemi iskolájának növendékeit akkor csodálkozunk csak el mennyi tanuló jár városunk népoktatási tanintézetébe.

Kérelem. A legszebb, legboldogítóbb ények egyike a jótékonyág. Mi nyújthatna tisztább, jelesebb élvezetet, mint könyörölni a szerencsétlenségen, segíteni a szegényeken, belépni a nyomor kunyhójába és enyhíteni a szenvedést? Egy szegény tanító-özvegy érdekében, ki öt kis gyermekkel maradt s a tanítói nyugdíj-törvény értelmében, mivel férje csak kilencz évig volt tanító, nyugdíját, sem egyéb segélyt nem kap, — fordulunk nemesszívű embertársainkhoz azon kérelemmel, miszerint említett özvegy és szegény gyermekeinek segélyezésére, az igazi nyomor enyhítésére, bármilyen csekély összeget adományozni sziveskedjenek. Szives adományokat nyilvános elszámolás mellett köszönettel elfogad Schenk Jakab isk. igazgató, a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ elnöke Fehértemplomban.

Rézgáliczczal fecskeendőzett szőlők ártalmassága. A m. kir. vegykezleti allomásnál több kísérleti allomásnál több kísérlet tetetett arra nézve, vajjon a rézgáliczczal befecskeendőzett szőlők ártalmasak e az egészségre nézve. És pedig vizsgálat alá vétettek: Szőlők 1. a melyek 1% os réz-zsulfát oldattal és kék vízzel (eau célesté); 2. a melyek 2% os bordeauxi oldattal; 3. a melyek 3% os réz-zsulfát oldattal és 2% os szóda oldattal; 4. a melyek 2% os réz-zsulfát és 2% os szóda-oldattal kezeltek. Az összes vizsgálatok eredménye az volt, hogy az így kezelt szőlők rezet nem tartalmaznak, vagy csak igen kis mennyiségben, az egészségre nézve tehát nem ártalmasak.

Magyar nyelvi pöttanfolyamok. A vallás és közoktatásügyi miniszterium egy, következőmnyeiben nagy fontosságu rendeletet boocsátott ki, a királyi tanfelügyelőknék. A rendeletnek lényege az hogy a nemzetiségi vidékek néptanítói a nyári szünidőben hat hétig tartó magyarnyelvi tanfolyamra berendeltetnek a tözgyökeres aszimiláló képes magyar városokba, a hol még alkalmuk sem nyílik más nyelven beszélni, csak magyarul. A magyarul semmit, vagy csak keveset tudó néptanítók részére ez év július és augusztus havában lesznek tanfolyamok Sepsiszentgyörgyön, Székely-Kereszturon, Déván, Máramaros-Szigeten, Sárospatakon, Losonczon, Déván Fehérgyázán, Hódmező-Vásárhelyen és Csurgón.

A hátralékos előfizetők. Böngészet az amerikai hírlapokból.) Az amerikai lapokban van egy rovat, melyben a szerkesztő-kiadó fölötte sajátos módon figyelmezteti hátralékos előfizetőit, hogy adósságaikat törleszteni kötelességüknek tartásák. Ime néhány jellemző példa. „Azon vagyunk hogy tisztességes életet éljünk s elnyerjük majdan az örökélet koronáját. Ha nem szeretnők, ha a tulvilági örömeket önnel együtt élvezhetnők, ami — fájdalom — csak úgy történhetik meg, ha ha velünk szemben tartozásait törleszteni fogja.“ — „Ki előfizetési hatralékát le nem fizeti, kívánjuk, hogy soha szép leányba ne gyönyörködhessék és mindig olyan helyütt lakják, hol a szomszédban naponként tiz órát kalapácsolnak a zongorán. Ehes szedőgyerekek udózzék reggeltől estig és edes álmát boldogtalan szerkesztő kiadók éhenvesztett gyermekeinek sírból följáró szellemi háhorítsák. Kívánunk neki tiszta szívünk-ből vesze kedő feleséget és füstölő kályhát. Szappanozzák meg választó vízzel, részeg borbély borotválja meg kézfűrészszel és fulladjon szeméitől a varju. Legyen attkozott ne olvasson egész életén át egyebet, mint oly lapot, melynek előfizetői egytől-egyig haszontalan rongyházik — mint ön uram. Eppen most tudósít minket egy

előfizetőnk New-Orleáns-ból, hogy egész életében csak egy kísértetet látott s az oly bünösnek lelke volt, ki meghalt mielőtt előfizetési hatralékát törlesztette volna. — Mások más fogást kísérlenek meg Pl.: Valóban szerfölött csodálatos, meglepő, hogy a kik előfizetési díjaikat beküldik, mind hosszu életet élnek és természetes halállal költöznek át a másvilágba.“ — „Azt tapasztaltuk — így ír egy másik lap — hogy a ki az újság árával adós marad veszedelmes lejtőre lépett. Szolgáljon ez jóakaró előjelül!“ — „Ismertük egy jóra való, becsületes uri embert, ki mindig pontos előfizető vala és fája, burgonyája díszlett, buzája nem fogott rozsdát, gyermekei miatt nyugodtan aludhatott éjjel s felesége mindig kedves és szeretetreméltó vala. Édes olvasóm, beküldted-e már az előfizetési összeget?“

Az áruló. Négyen ülnek az asztal körül: papa, mama, egy rózsás arcú kis leányka s a háziasszony fiatal rokona. Feladják a csomagot. — Ha szépen egy csókot adsz nekem kis baba, kapsz tőlem cukorprepet, szólt az ifju gyermekhez. — Ne csókolj meg, szólt nevetve az atya, mert akkor neked is szakalod nő, mint neki. — Oh attól nem félek... — Miért nem! — Hisz mama egész nap csókolódik velem azért még sem nőtt szakála neki.

Az intelligencia. Bemegy a vendéglőbe egy ur és egy pohár sört kér. Azután megszólítja a pinczért:

— Van-e itt intelligencia?

— Nem tudom kérem, — felelé ez, — én is most jöttem, de mindjárt megkérdem a gazdától.

Néhány pillanat múlva visszatér:

— Nagyon sajnálom, de már mind megették...

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkezik: 5.21 reggel, 1.02 délben és 6.10 este, Temesvár felé indul 5.26 reggel, 1.07 délben 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.45 reggel, 2.08 délben és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.54 reggel, 2.12 délben, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkezik: 12.49 délben, 5.31 délután 5.10 reggel. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.25 délután, 7.10 este.

Irodalom.

Az egyházpólitikai kérdések s az azok nyomán támadt országos mozgalom valódi próbaköve lettek a napisajtó elvívéségének. Különösen a fővárosi sajtó volt erős kísértésnek kitéve és egyes pártok és szövetezetek részéről írási összegeket áldoztak, hogy egyes lapokat eredeti irányukból eltérítsenek. Az elveknék e csereberéből előnyösen válik ki régi, jó hírnek megfelelően, hazánk legnagyobb lapja az „Egyetértés“, mely elismerésre méltó önzetlenséggel fáradhatlan buzgalommal s a legnagyobb erélylyel küzdött és küzd az egyházpólitikai kérdések liberális szellemben való megoldása érdekében. Küzd azért, mert ezek az elvek s függetlenségi és 48-as párt egyik főprogrampontját képezik s az Egyetértés nemcsak vallja, hanem mindenkor tényleg követi is ezeket az elveket, melyeknek meghamisítását nem tűri. Ha nem így tenné nem is volna méltó arra hogy tovább is az ország legelső lapjának tekintessék. Erre a címre az „Egyetértés“ különben is rászólal, nemcsak tartalmának gazdagsága és változatossága, hanem annak föltétlen megbízhatósága s ama valódi hazafias szellem által is, amely országosan népszerű, magvas vezércikkeit átlengi, melyekről köztudomású, hogy Magyarország legelső publicistáinak és politikusainak tollából kerülnek ki. Közleledvén az előfizetési időszak, nem mulaszthatjuk el, a közönség figyelmét az Egyetértés elvívéséről, hazafias magatartására felhívni, azzal a megjegyzéssel, hogy az Egyetértés kiadóhivatala készséggel küld kívánatra mutatványsszamot. Érdeklődők kedvéért még azt is megjegyezzük, hogy az Egyetértés előfizetési ára negyedévre 5 frt.

Apró Történetek a címe egy kiváló csinnal kiállított, Kovássy Elemér 17 eredeti elbeszélés-magában foglaló kötetnek, mely hozzánk beküldött. A fiatal írónak ezen műve méltó az elolvasásra. Szép magyaros irány, jóízű humor jellemzik az elbeszéléseket. Mindenki élvezettel olvashatja ezen apró történetkéket és mamak bátran kezébe adhatják fiatal leányainak anélkül, hogy jóízűsüket veszedelemnek tennék ki, mi az idegen irodalomból átültetett sok sikamlós fércmunkánál könnyen megcsik. Az elbeszélé

seknek alakjai mind közülünk valók, ismerin véljük őket. Semmi idegenszerű; valamenyi megtörtént dolgokról szól. Eredeti minden ízében. Az elbeszélések im ezek: 1. A viszontlátásig. — 2. Fiatalság-Bolondság. — 3. Az első díj. — 4. A kis eróművész története. — 5. Boru után derű. — 6. Júlia végzete. — 7. Az utitársak. — 8. Két csillag. — 9. Három levél. — 10. Estély. — 11. Az egér. — 12. Káposztagyululás. — 13. Ilona. — 14. Dalos Ferkó darutolla. — 15. Meglepetés. — 16. Murányi Margit. — 17. Szeretlek. A könyv Lévai Mór könyvkiadónál jelent meg Ungvárt. Kiállítása a kiadó nyomdáját dicséri. Ára 1 frt 20 kr. Izlelőül lapunk mai tárcarovatában közöljük az elbeszélések egyikét.

Nyilt tért*).

Van szerencsém a p. t. közönségnek tudomására hozni, hogy ügyvédi irodámat a Vaszics féle házban uri utca 827. szám alatt nyitottam.

Demeter Szilárd.

ny. kir. jbiró köz. és váltó ügyvéd.

T. cz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az Andrássy sétaterén, a Strach féle házban lévő **Szent-Isztván**-hoz címzett gyógyszerterem **Soós Károly** úr tulajdonába ment át, ki azt jul. 1-jétől saját kezelésében fogja tovább vezetni.

Az irántam eddig tanusított bizalom és jóakarattal köszönetet mondva, s kérve, hogy azt utódomra is átszámazzatni kegyeskedjék maradtam

mély tisztelettel

Erős Aladár,

gyógyszerész

T. cz.

Mint a fentebbi sorokból is kiviláglik az Andrássy sétaterén fekvő „**Szent-Isztván**“-hoz címzett gyógyszerterét **Erős Aladár** úrtól megvettem és jul. 1-jétől saját kezelésemben fogom tovább vezetni.

Azon biztosítás mellett, hogy legfőbb igyekezetem leend az elődömnök ajándékozott bizalmat és jóakarattal — teljes mértékben kiérdemelni, tisztelettel kérvén hogy azt rám ruházzon is kegyeskedjék — maradtam

mély tisztelettel
Soós Károly,

gyógyszerész.

Hirdetmény.

A helybeli városi árvaszéknek folyó évi jun. hó 22-én 1680. szám alatt hozott határozata folytán néhai Czvach Gyula elhalt verseczi tanár hagyatékaiban tartozó ingóságok és pedig: egy fényezett íróasztal, egy könyvgyűjtemény 23. darab műből álló könyvtárral, és különféle ruhaneműek becsülve 454 frt 90 kr-ra 1894. évi július hó 3-án d. után 3 órakor az úriutczában levő 819 ösz. számú házban nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek készpénz lefizetés mellett fognak eladatni.

Verseczen, 1894. évi június hó 28-án.

Thomics,

tb. aljegyző

816. sz. — tkv. 1894.

Hirdetmény.

Moravicza községre nézve Lardy Borbala és s moraviczai lakosok ügyében az 1892. évi XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése helyesbítése iránti eljárás befejeztétlen ez azzal a felszólalással tétetik közre.

1. Hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-ainak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánják, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1895. évi február hó 2-ik napjáig bezárólag a tkvi hatóságához nyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

2. Hogy mindazok, a kik az 1. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényeket a tkv. hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1895. évi február hó 5-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltja után az említett bejegyzésekre csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerűm egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtatnak az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

Verseczen, 1894. évi április hó 14-én.

Kérészy,
kir. aljbiró

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*
Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi közhírnév, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbízhatóbb** háziszser általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.
Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utánezatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerterárhoz: Richter gyógyszerterára „az arany oroszlanhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghevők,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,
arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrássy-sétatár és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal biró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztőségé és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.